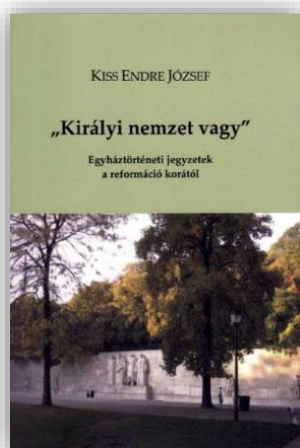

Kiss Endre József: „Királyi nemzet vagy”

A *Kazinczy Ferenc Társaság*, amely 32 éve vállal részt a jelenünkben is építő hatású hagyományok ápolásában, a reformáció 500. évfordulóján több kiadvánnyal is tisztelegni kíván e nagyjelentőségű történelmi esemény előtt. A tisztelgés egy olyan hitbéli és kulturális megújulásnak szól, amelynek következményei máig sugároznak. Van mondandónk öt évszázad történéseiről, a kiemelkedő külhoni és hazai reformátorokról, kötelességünknek érezzük tehát, hogy – napjainkból visszaneézve – olyan könyveket adjunk az érdeklődők kezébe, amelyekből tájékozódni lehet, amelyek segítenek az európai kultúra alakulásában markáns nyomot hagyó szellemi mozgások, teljesítmények megértésében, a tanulságok felismerésében.

Elsőként – 2016 végén – *Kiss Endre József* kötetét adtuk át a nyilvánosságnak. A szerző református lelkész, igazgatója a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei Könyvtárának, előadója a teológiai akadémiának. A kötet több évtized következetes bűvárlatának termése, tanulmányok, esszék, előadások gyűjteménye. Idézőjelbe tett címe részben Péter apostol első levelére utal, aki választott nemzetségről beszél, de vele rokon gondolat jelenik meg a 380. dicséretben: „Királyi nemzet vagy, noha te kicsiny vagy, / Az Atya Istennél, bizony te kedves vagy”. Az alcím tájékoztat a tematikáról: „Egyháztörténeti jegyzetek a reformáció korától”. A szerényen „jegyzetek”-nek nevezett adatgazdag, önálló kutatáson alapuló írások látóhatára tehát a 16. századtól a 21. század elejéig terjed, s középpontjukban a protestantizmus hazai történetének nagyjai, eseményei, tükröződései állnak. A könyv címlapján a reformáció monumentális genfi emlékművének részlete látható.

A 424 oldal terjedelmű kötetben négy ciklusba rendezve sorjázunk a közlemények jelezve a szerző érdeklődési körének irányait. Közülük az elsőben (*Emlékek a reformáció századából*) Luther, Kálvin, Bulinger szerepét világítja meg, hiszen ez alapul szolgál a későbbiek megértéséhez, majd pedig a magyar protestantizmus néhány alakján, gyülekezettörténetén keresztül mutatja meg magyarországi hatásukat. A második rész (*Ívelő protestantizmus*) olyan hazai történelmi személyiségekkel foglalkozik (Bocskai, Bethlen, Rákóczi György, Comenius), akiknek hatása a megújult hit terjesztésében meghatározó lett. A harmadik ciklus írásaiban (*Magyar református intézmények*) a hitgyakorlat mindennapjaiba vezet el bennünket a szerző a kegyesség jellemzőit, a család, a presbitérium színtereit, az ún. Tiszán inneni országrész missziói tevékenységét tárgyalja írásaiban. A negyedik rész (*Egy református kollégium diákportréiból*) a fontos küldetés szolgálatában álló sárospataki főiskola múltjából emel ki jeles növendékeket (Kazinczyt, Sipos Pált, Erdélyi Jánost, Fáy Andrást, Lónyay Gábort), s három a témához kapcsolódó könyvet mutat be. Angol és francia nyelvű összefoglalás, névmutató zárja a kiadványt.

A kötet ajánlásában Csohány János egyháztörténész professzor megállapítja, hogy Kiss Endre József könyve segíthet az egészséges tudati egyensúly helyreállításában, a magyar kereszténység, azon belül a protestantizmus nemzetépítő tevékenységének megismerésében.

A kötet nem jelenhetett volna meg az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, valamint a Reformáció Emlékbizottság támogatása nélkül.

Kováts Dániel
szerkesztő